

Tisková zpráva, Hradec Králové, 13. dubna 2026

Co je doma, to se počítá: nová výstava v královéhradecké galerii se zaměřuje na partnerské dvojice ve výtvarném umění

Galerie moderního umění v Hradci Králové (GMU) představuje letošní hlavní výstavu *Co je doma, to se počítá* (24/04/26–01/11/26). Kurátorka Anna Horák Zemanová se v ní věnuje fenoménu tvorby partnerů v českém výtvarném umění. Vedle ikonických dvojic jako Toyen a Jindřich Štyrský či Běla a Jiří Kolářovi výstava představuje i méně známé, často opomíjené autorky a autory. Vernisáž výstavního projektu se uskuteční ve čtvrtek 23. dubna v 18 hodin. Před galerií bude současně uvedeno dílo *Přání* od Dušana Zahoranského.

Do podoby uměleckých děl vždy vstupovaly dobové podmínky, osobní příběhy, ale i přítomnost blízkého člověka. Výstava *Co je doma, to se počítá* se zaměřuje právě na fenomén tvorby partnerů ve výtvarném umění. Pozornost přesouvá na vztahy manželských či životních dvojic, jejichž osobní i tvůrčí dráhy se odehrávaly na pozadí dějinných zvrátů 20. století. Divák má možnost sledovat, jak se vztahy promítaly do výběru témat, technik, stylu i do způsobu, jak umělci reflektovali realitu doby.

„Životopisy umělců a umělkyň často obsahují poznámku o možném vlivu partnera na dílo či společnou inspiraci ve sdíleném prostředí. Většinou však nemáme možnost tyto podobnosti nebo rozdílná pojetí stejného námětu porovnat vedle sebe v přímé konfrontaci,“ vysvětluje podnět k realizaci projektu kurátorka Anna Horák Zemanová.

V královéhradecké galerii tak lze vedle sebe vidět například struktury zachycené ve fotografiích Emily Medkové spolu se strukturálními malbami Mikuláše Medka, porovnávat rozdílné pojetí stejného námětu u sester Válových, nebo sledovat přímou citaci Bohumíra Komínka v malbách Miroslavy Zychové.

„Od moderny přes socialistický realismus až po konceptuální umění – v každém období lze nalézt rozdílné vrstvy vzájemného působení,“ shrnuje kurátorka. Výstava sleduje, jak se dynamika vztahů během 20. století vyvíjela.

Nepřímo reflektuje proměňující se postavení žen v domácnosti, uměleckém světě i ve společnosti. *„V kontextu začátku 20. století byli jako první manželský pár na české umělecké scéně přijímáni Linka a Antonín Procházkoví. Přestože byla Procházková dlouho vnímána ve stínu svého partnera, dnes je oceňována jako svébytná autorka, jejíž práce přináší důležitý ženský hlas do příběhu české moderny,“* uvádí kurátorka.

Chybět nemohou známé dvojice Adriena Šimotová a Jiří John, Eva Kmentová a Olbram Zoubek nebo Zorka a Jan Ságlovi. Ve vzájemné konfrontaci také můžeme sledovat díla Anny Mackové a Josefa Váchala, nebo práce Toyen a Jindřicha Štyrského a Jindřicha Heislera.

Z královéhradeckého prostředí se v projektu představují sochaři Marie Wagnerová-Kulhánková a Josef Wagner a Světlana a Radoslav Pavlíčkovi – textilní výtvarnice, krajčářka a konceptuální umělec.

Výstava z děl ze sbírek Galerie moderního umění v Hradci Králové a ze zápůjček z českých galerií otevírá otázku viditelnosti a uznání – nakolik byla tvorba jednoho z partnerů v minulosti zastíněna výraznější či slavnější osobností druhého a zdali dnes věnujeme dostatečnou pozornost opomíjeným tvůrčím hlasům, jejichž dílo je stejně kvalitní.

Vizuální dialogy mezi vybranými partnery vybízejí k hlubšímu zamyšlení nad tím, jak zásadní roli hraje lidská blízkost ve světě umění a do jaké míry je toto partnerství ovlivňováno historickými okolnostmi a společenskými konvencemi.

Zastoupené páry:

Linka Procházková (1884–1960) & Antonín Procházka (1882–1945)

Anna Macková (1887–1969) & Josef Váchal (1884–1969)

Augusta Nekolová (1890–1919) & Jaroslav Jareš (1886–1967)

Toyen (1902–1980) & Jindřich Štyrský (1899–1942) & Jindřich Heisler (1914–1953)

Marie Wagnerová-Kulhánková (1906–1983) & Josef Wagner (1901–1957)

Běla Kolářová (1923–2010) & Jiří Kolář (1914–2002)

Jitka Válková (1922–2011) & Květa Válková (1922–1998)

Adriena Šimotová (1926–2014) & Jiří John (1923–1972)

Eva Kmentová (1928–1980) & Olbram Zoubek (1926–2017)

Emila Medková (1928–1985) & Mikuláš Medek (1926–1974)

Zdena Fibichová (1933–1991) & Vladimír Preclík (1929–2008)

Zorka Ságlová (1942–2003) & Jan Ság (* 1942)

Miroslava Zychová (* 1945) & Bohumír Komínek (1944–1999)

Světlana Pavlíčková (* 1954) & Radoslav Pavlíček (* 1952)

Anna Horák Zemanová (* 1994) je kurátorka výtvarného umění. Vystudovala ateliér Performance Jiřího Kovandy a Kurátorská studia na Fakultě umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Zaměřuje se na akční umění, současné trendy v umění a site specific projekty. Aktuálně pracuje na pozici kurátorky v Galerii moderního umění v Hradci Králové.

Na Velkém náměstí v Hradci Králové může každý vyslovit své Přání

Ve veřejném prostoru před Galerií moderního umění v Hradci Králové bude do 11. října 2026 instalována interaktivní socha **Přání** od Dušana Zahoranského. Dílo tvoří dva sloupy, mezi nimiž je napnuto pět ocelových lanek. Na nich visí písmena abecedy, se kterými lze manipulovat a sestavovat z nich různá slova na pět písmen. Prostorový objekt diváky vybízí k literární hravosti nebo zanechání vzkazu dalšímu návštěvníkovi.

„Intervence Dušana Zahoranského, etablovaného sochaře a pedagoga pražské Akademie výtvarných umění, vytváří dialog mezi uměleckým dílem, divákem i diváky navzájem. Umístěním sochy před svou budovu královéhradecká galerie pokračuje v obohacování veřejného prostoru na Velkém náměstí,“ uvádí ředitel galerie František Zachoval.

Přání vzniklo v roce 2015 pro pražskou venkovní galerii ProLuka pod kurátorskou záštitou Denisy Václavové a Krištofa Kintery ve spolupráci s festivalem 4+4 dny v pohybu. Instalace na Velkém náměstí volně navazuje na koncepci výstavy *Umění interakce*, která se v GMU konala do března 2026.

Dušan Zahoranský (* 1972) je sochař a pedagog. V devadesátých letech patřil ve slovenském prostředí mezi klíčové tvůrce kombinující video, fotografii a sochařské postupy. Jeho tvůrčí přístup je charakteristický spojením tradičního sochařského řemesla s konceptuálními postupy. Autor vychází z teze, že verbální symbolika a rodný jazyk od raného věku určují naše abstraktní uvažování a způsob, jakým si v mysli ustanovujeme okolní svět. Umění vnímá jako nástroj, který pomáhá odhalovat manipulaci a rozvíjet nové způsoby sdílení myšlenek a emocí.

Galerie moderního umění v Hradci Králové je příspěvkovou organizací Královéhradeckého kraje. Sídlí v pozdně secesní budově v historickém centru města. Vznik výstavních projektů podpořilo Ministerstvo kultury České republiky a Statutární město Hradec Králové.

Kontakt:

Mgr. Pavla Rousková

PR a doprovodné akce

e-mail: pr@galeriehk.cz

telefon: 720 988 775